

Workshop: theater en liturgie

Hoe kun je de liturgie versterken als je er op een theatrale manier naar gaat kijken?

Deel 1: kijken naar verschillende fragmenten. Wat is theatraal en kom je in een eredienst niet zo snel tegen (samen verzamelen inspiratieve gedachten)

Aluin: (ken je klassiekers)

<https://www.youtube.com/watch?v=ZNq1sulnJxA>

Bijbeltapes: (hooglied)

<https://www.youtube.com/watch?v=hYXh8d7GpcA>

Bijbelboek in een notedop: (Job)

https://www.youtube.com/watch?v=9nDln_TvfbA

Stef bos: lied van Ruth

<https://www.youtube.com/watch?v=gSplk3cmdNA>

Zalig zij die spoken: skinfiltr8r

<https://vimeo.com/122790847>

the liturgists: Vapor – 5:20- 8:30 (11 minuten versie)

<https://www.youtube.com/watch?v=d7bgMUykv5E>

Wat doet theater?

Theaterproduct:

- *Klassieke opbouw: reis van de held (Protagonist, antagonist, tritagonist) Een held staat voor een uitdaging. Deze uitdaging moet genomen worden zodat de held uit kan groeien tot de positie die hij in moet gaan nemen) (Abraham, Jacob, Jozef, Mozes, Gideon, David, Jezus, Paulus)*
- *Montage: Thema - er is niet 1 verhaal, maar er is een thema waarop de spelers al improviserend een voorstelling maken. Vaak open einde. De kijker verbindt zich met een mix van beelden, ervaringen rondom het thema en laat het gebeuren thuis verder op zich in werken. Montage is opener dan klassieke opbouw.*
- *Een mix van deze.*
- *Door de regisseur en spelers wordt er een regie-concept en vorm-concept gemaakt.*
- *Iedereen verdiept zich in thema of verhaal door op te letten wat er in het dagelijks leven gebeurt, door te zoeken wat er rond dat thema en verhaal al gedaan wordt. Er wordt gepraat, gespeeld, soms geschilderd, gefilmd, gesurfd op internet. Er wordt gezocht naar vernieuwing en ontwikkeling. Onlogische verbanden zijn boeiend.*
- *In de voorstelling zal altijd gezocht worden naar spanning. Zowel in montage als in de klassieke opbouw. In een klassiek verhaal zit altijd een conflict en een ontknoping. Het loopt goed of slecht af. Deze spanning moet goed opgebouwd worden. De kijker moet meegenomen worden in het verhaal. Beetje bij beetje wordt het publiek meegenomen in het verhaal totdat de climax er is. Via herhaling en ritme. De kijker verbindt zich en identificeert zich met verschillende personages in de voorstelling.*

- Theater wil verwarren, verleiden, verrassen, confronteren, provoceren maar laat de kijker altijd zijn eigen keuze houden.
- Goed theater gaat altijd voorbij het 'normale' 'doorsnee' het moet ontregelen.

Acteur:

- Taal zo overbrengen dat de luisteraar het kan ontvangen. Een verhaal, gedicht, tekst uitspreken en dicht bij de luisteraar brengen, zonder de luisteraar een bepaalde ervaring op te dringen. (een acteur is geen leraar). De acteur maakt de tekst zich eigen.
- Het hele lichaam van de acteur doet mee, het publiek ziet dat hij zij het meent, echt is, ook al speelt hij/zij. De acteur is beschikbaar voor wat hij moet doen en kan eigen grenzen verleggen. (zoekt spanning hierin op)
- Interpreteert de tekst vanuit eigen context. Als tekst van lang geleden is, moet hij zich er een voorstelling bij kunnen maken in huidige tijd. (soms is deze tekst ook een commentaar of onvermogen; voorbeeld 'de warme winkel' Japans theater)
- Acteur geeft het verhaal aan het publiek.
- Acteur verbeeldt. De kijker ziet voor zich wat de acteur zegt/vertelt. Soms is de verbeelding expliciet, soms is het meer van binnen. Beide manieren kunnen kijker meenemen in het verhaal.
- Emoties zijn zichtbaar en beleefbaar
- Voorbeeld Passie dit jaar: Judas en Pilatus kwamen er het sterkst uit. Zij hebben zich werkelijk toevertrouwd en over gegeven aan hun rol. Vorig jaar Simone Kleinsma en het jaar ervoor Do als de moeder van Jezus. Als acteurs een sterke performance neerzetten, volgt het publiek.

Wat is theater niet?

- Een referaat
- Een les
- Een evangelisatieproject (het is er niet om te overtuigen van een bepaalde mening)
- Een vaste volgorde van scene's en handelingen.

Deel 2: Gesprek/actie:

Neem een doorsnee liturgie en een bijbelfragment dat spanning oproept. Als je op een theatrale manier naar deze liturgie gaat kijken, wat gaat er dan in gebeuren? (mag je buiten de lijntjes?)

(voorbeeld verhaal Abraham en Isaak – offer)

1. Klassiek model- Is het mogelijk om alle liturgische onderdelen toe te laten leiden naar een climax? Waar zit die dan in de dienst? Hoe verbindt je de verschillende onderdelen met elkaar zodat ze de kerkganger meenemen naar die climax?
2. Montage – Is het mogelijk om alle liturgische onderdelen aan elkaar te verbinden en verschillende 'hoogtepunten' of 'dieptepunten'?